

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 968
van **GWENDOLYN RUTTEN**
datum: 5 mei 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Oude drinkwaterleidingen - Vervanging

Vlaanderen telt nog verschillende drinkwaterleidingen die verouderd zijn en vervangen moeten worden. Het gaat daarbij veelal om gietijzeren of stalen leidingen, in 2020 samen nog goed voor ca. 11.500 kilometer aan leidingen. Deze types zijn niet alleen oud, maar kunnen ook door verschillende omstandigheden een (rood)bruine kleur en roest afgeven. Ieder jaar duiken verschillende berichten daarover op in de media.

Onlangs vernamen we dat dit fenomeen opdook bij de inwoners van Rillaar (Vlaams-Brabant). Volgens de bevoegde drinkwatermaatschappij De Watergroep zijn de klachten mogelijk veroorzaakt door een recent lek in het waterproductiecentrum van Aarschot naar Rillaar en zijn er bij de herstelling daarvan waarschijnlijk wat ijzerdeeltjes in het water terechtgekomen die de bruine kleur veroorzaken.

Dat is uiteraard niet erg aangenaam voor de burger die dat water uit zijn kranen ziet komen of die kledij met roestvlekken uit de wasmachine moet halen. Vaak gaat het in zulke gevallen om een tijdelijk fenomeen. De drinkwatermaatschappij spoelt dan de leidingen, waarbij het dan normaal snel opgelost zou moeten zijn. Ook burgers kunnen door de kraan even te laten lopen normaal vrij snel het probleem verhelpen. Soms blijft het echter toch wel langer duren, tot terechte ergernis (en soms bezorgdheid) van de inwoners. Het positieve is dat dit geen gezondheidsrisico's met zich zou meebrengen.

Het zou natuurlijk aangewezen zijn om de verouderde gietijzeren en stalen leidingen, die deze kleur veroorzaken, te vervangen en daarmee de echte oorzaak van het probleem aan te pakken. De Watergroep stelt in een reactie op de voorvallen in Rillaar dat ze dit bekijkt maar dat men geen timing kan geven voor de vervanging van de leidingen. Ze kijkt in eerste instantie of dit te combineren valt met andere nutswerken. Nochtans zou bruin water voornamelijk optreden in leidingen waar een laag waterverbruik is, de zogenoemde eindenetleidingen.

Uit het antwoord op schriftelijke vraag nr. 346 van 8 december 2020 van collega Johan Danen blijkt dat De Watergroep ook een structureel plan van aanpak uitgewerkt inzake problematiek van bruin water. Leidingen in grijs gietijzer die aanleiding geven tot kwaliteitsklachten zouden zo met voorrang worden vervangen. In afwachting van die vervanging worden acties ondernomen (bv. herschakelingen van het net, intensief spoelprogramma, opvolging ...) om de hinder voor de betrokken klanten zo beperkt mogelijk te houden. Andere drinkwaterbedrijven zouden eenzelfde strategie gebruiken.

1. In welke mate is het fenomeen van bruin water vandaag nog verspreid over Vlaanderen en op welke manier slagen drinkwatermaatschappijen erin om dat te voorspellen en/of voorkomen?
2. Hoe staat de minister tegenover de huidige aanpak van de drinkwatermaatschappijen inzake het vervangen van oude leidingen? In welke mate is dat volgens de minister afdoende voor de getroffen burgers?
3. Hoe kunnen drinkwatermaatschappijen er volgens de minister sneller voor zorgen dat hun oude leidingen, die aanleiding geven tot onder meer bruin water, vervangen worden?
 - a) Is het bijvoorbeeld mogelijk om in eerste instantie te focussen op de zogenaamde eindnetleidingen, waar dit het vaakst voorkomt?
 - b) Welke obstakels verhinderen een versnelde vervanging en hoe kan dat verholpen worden?
 - c) Tegen wanneer zouden volgens de minister alle oude leidingen vervangen moeten zijn?
4. Hoe kunnen de inwoners er zeker van zijn dat het bruine water bij hen geen gezondheidsrisico's inhoudt? Worden bij bruin water systematisch stalen afgenomen door bijvoorbeeld de VMM (Vlaamse Milieumaatschappij)?

ANTWOORD

op vraag nr. 968 van 5 mei 2021

van **GWENDOLYN RUTTEN**

1. Klachten over bruin water komen verspreid over Vlaanderen voor. De klachten zijn onder meer gekoppeld aan de aanwezigheid van leidingen uit grijs gietijzer en aan de toestand van deze leidingen. Ook opwoeling als gevolg van abnormale waterafnames (bijvoorbeeld door de brandweer) of problemen in de leidingen van de particulier zelf kunnen zorgen voor bruinwaterklachten. Dat maakt dat het voorspellen ervan geen evidente zaak is .

Zoals u zelf aangeeft, en zoals reeds meegedeeld in eerder antwoord aan mijnheer Danen, voeren de drinkwaterbedrijven een beleid om de problematiek van bruin water aan te pakken. Ik gaf reeds de opdracht aan de waterbedrijven deze problematiek ter harte te nemen.

Waar gietijzeren leidingen de aanleiding tot problemen zijn, wordt ingezet op een prioritaire vervanging van die leidingen. In afwachting daarvan worden reeds acties ondernomen om de hinder zo beperkt mogelijk te houden (zoals bv. herschakelingen van het net, opzetten van een preventief spoelprogramma, aandacht bij het veranderen van de stroomrichting van het water,...)

2. Ik ondersteun de huidige 2-sporenaanpak. Kort op de bal spelen is vereist: dat betekent permanent evalueren en bij sturen waar nodig.

Ik roep de drinkwaterbedrijven ook op om hun huidige werking, waarbij ze systematisch inzetten op het identificeren en benutten van opportuniteiten voor gezamenlijke investeringen, verder te zetten.

3.
 - a. Veel klachten situeren zich rond eindenetleidingen, maar de oorzaak is vaak niet in deze zone zelf gelegen. Eindenetleidingen verdienen dus zeker aandacht, maar een loutere vervanging is hier niet altijd de aangewezen oplossing.
 - b. Leidingen vervangen kost natuurlijk geld en de stoep of straat moet open. Zowel het budgettaire aspect als een gewenste koppeling aan andere geplande nutswerken kunnen zorgen voor een langere doorlooptijd, maar zoals reeds gezegd worden de problemen aangepakt op verschillende manieren zodat infrastructureel ingrijpen soms voorkomen kan worden.
 - c. Ik wil toch duidelijk stellen dat de aanwezigheid van bruin water in de eerste plaats een comfortprobleem is en geen gezondheidsprobleem. Daarom is het niet minder vervelend: een subjectief probleem is ook een probleem. Belangrijk is dat de drinkwaterbedrijven inzetten op deze problematiek en dit volwaardig opnemen in hun asset management. Die opdracht hebben we hen dus al gegeven, zoals reeds gezegd.
4. Wanneer je water bruin kleurt is het aangewezen dat je als klant direct nagaat of het water aan de watermeter ook bruin is. Is het zo, dan wordt er best contact opgenomen met het waterbedrijf die dan analyseert of een interventie ter plaatse met een staalname al dan niet is aangewezen.

VMM zelf voert geen kwaliteitsanalyses uit bij bruinwaterklachten, dat is de verantwoordelijkheid van de drinkwatermaatschappijen.